

Praze pro Divadlo J. K. Tyla v Plzni, návrhy loutek a scénické návrhy pro loutková divadla. Rozsah, význam a charakter jeho umělecké práce není dosud náležitě oceněn, např. vydáním jeho monografie.

Samostatnou část tvorby věnoval počtě a oslavě města Tábora i celého kraje. Narodil se sice 24. května 1906 v Hodoníně, ale do Tábora se s rodiči přestěhoval již ve svých čtyřech letech. V průběhu studia navštěvoval literární a pěvecké kroužky a hrál ochotnický divadlo. Po absolvování reálného gymnázia v Táboře (1917-24) odešel do Prahy a po roce zaměstnání byl přijat na uměleckoprůmyslovou školu, kterou absolvoval v roce 1931. S Tábořem kontakty nikdy nepřerušil a velmi často se sem vracel. Motiv Tábora, města jeho dětství, se prolíná celým umělcovým dílem. Již v roce 1929 ilustroval dřevoryty knihu „Tábor, město Žižkovo“. Cyklus patnácti leptů „Táborské staré město“ pochází z let 1951 až 1952 a v letech 1955 až 1956 vznikl cyklus šesti leptů nazvaný „Tábor“. Barevné křídly z Tábořska provázejí Švábovo dílo již od čtyřicátých let a tvoří jeho podstatnou část.

K připomenutí umělceva jubilea připravují se souhlasem dědiců k vydání cyklus patnácti leptů „Táborské staré město“, tištěný z původních desek. Jedná se o jednotnou řadu pohledů na starý Tábor, jeho uličky a domy s velikostí desek 250x320 mm. První výtisky bude možno již zhlédnout na našem sjezdu v Chrudimi. Počet výtisků cyklu bude deset až patnáct.

Ing. Josef Margecín

MALÍŘ A GRAFIK JOSEF SASKA

Josef Saska se narodil v Havlíčkově Brodě (1949), do Nové Vsi při Sázavě jezdí malovat, grafiku tiskne v Praze, kde také žije.

Studoval na Střední odborné škole výtvarné v Praze (1964-1968) u prof. Jindřicha Mahelky a v grafickém ateliéru prof. Ladislava Čepeláka na AVU v Praze (1968-1974), kde pokračoval aspiranturou do roku 1979. Svá studia prokládal mj. pobytem na pařížské L' Academie Goetz u prof. Henriho Goetze a soukromně též u prof. Johna Friendlera.

K českomoravskému pomezí ho neváže jen osobní pouto, ale čerpá odtud vizuální podněty pro svou tvorbu vycházející z vnitřních prožitků v obdivované přírodě. Odtud se rodí jeho malířské cykly, předcházející později vytvářeným grafickým listům, které jsou tvořeny soutiskem několika hluboko proleptaných desek.

Je rovněž autorem ilustrací (J. Hora, V. Vančura), novoročenek s motivy staropražských pamětihodností, grafických listů s náměty muzikantů, dětí z poutí a kolotočů, podobizen mistrů hudby J. V. Stamice a A. Dvořáka a kresebných barevných předloh pro poštovní známky tištěné hlubotiskem a ocelotiskem (série hub, květin a ptáků, ale také s náměty hory Říp a historického jádra Českého Krumlova).

Tvorbě exlibris se věnuje od roku 1978 průběžně, ale většinou jen pro své přátele. Vytváří pro ně lístky s rozličnými motivy, např. zátiší s ovocem, s knihou nebo s hudebním nástrojem, portréty, plastiky a městské architektury (Pardubice,

Havlíčkův Brod). Používá techniku leptu a dvoubarevné akvatinty a tisk provádí zásadně sám. Písmo vždy tvoří nedílnou součást desky. Za poctu všem aktivním ctitelům a sběratelům knižních značek lze považovat rozměrnější list z roku 2005 realizovaný barevnou litografií, který byl vydán jako prémie Klubu přátel Hollaru. Josef Saska vytvořil kolem dvaceti exlibris a SSPE připravuje k vydání jejich soupis.

Miroslav Kudrna

NOVÝ TVŮRCE EXLIBRIS PETER ŠOBR

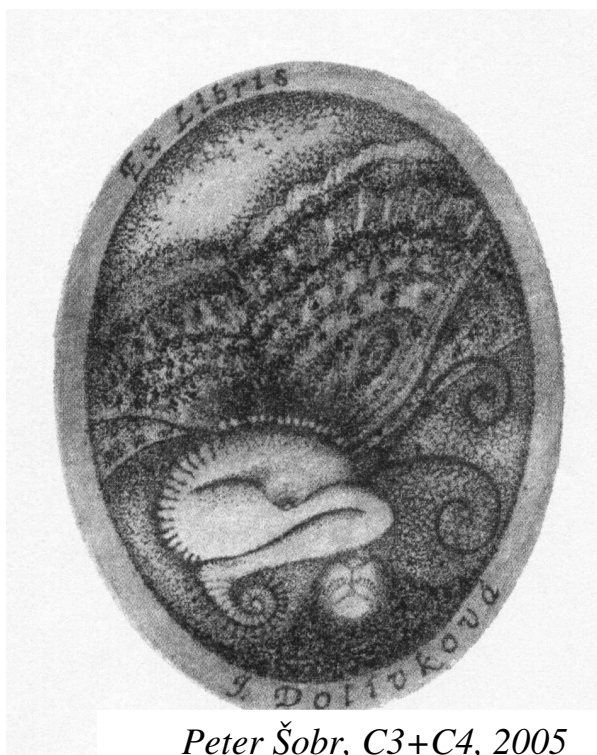
Peter Šobr, narozený 14. 2. 1944 v Bratislavě, žije v Prostějově. V letech 1961 až 1965 studoval průmyslový design na SUPŠ v Uherském Hradišti u prof. Miroslava Klímy a kresbu u prof. Karla Hofmana. V letech 1967 až 1991 pracoval jako designér u firmy Sigma Lutín. Své první exlibris vytvořil v roce 1968, avšak grafikou a tvorbou exlibris se začal soustavně zabývat až po odchodu do důchodu. Svou tvorbou exlibris se zúčastnil spolkové přehlídky současného exlibris, která se konala 14. 2. 2005 v Národním muzeu v Praze.

Ve své grafické tvorbě se zaměřuje na historické formy duchovního života, které považuje za vyšší stupně lidské kultury než jaké jsme schopni vytvořit v dnešním přetechnizovaném a komerčně zaměřeném světě. Přiklání se k přírodě, historii a humanitě.

Jeho adresa je: Peter Šobr, Jezdecká 29, 796 01 Prostějov.

Soupis exlibris:

- 1968 1. Fialová Lída. Koník. X3, 57:35.
- 1994 2. Kovářová Dagmar. Karta. C3+C4, 100:70.
- 1996 3. Šobrová Eva. Démon. C3+C4, 75:50.
- 1998 4. Šobr Petr. Okno. C3+C4, 65:45.
- 2001 5. Pospíšil Petr. Mořský koník. C3+C5, 82:60.
- 2004 6. Šobr P. (Petr). Panna. C3+C4, 76:52.
- 2005 7. Dolívková J. (Jaroslava). Být motýlem. C3+C4, 80:60.
8. Dolívka J. (Josef). Bez názvu. C3+C4, 60:80.
9. Kovářová D. (Dagmar). Poletucha. C3+C4, 80:60.

Peter Šobr, C3+C4, 2005

ROČENKA NĚMECKÉ EXLIBRISTICKÉ SPOLEČNOSTI 2005

Na sjezdu Deutsche Exlibris-Gesellschaft (DEG) v Norimberku jsme výměnou za náš Sborník pro exlibris a drobnou grafiku získali pro spolkovou knihovnu a archiv výtisk ročenky Německé exlibristické společnosti. Ročenka má 130 stran formátu A4 a DEG ji v redakci Heinze Deckera vydává v nákladu 500 výtisků na tenkém křídovém papíru s pevnou vazbou a v jednoduché grafické úpravě, která se v posledních letech nemění. Letos obsahuje 12 článků a 7 grafických příloh, z nichž jen některé lze považovat za originální grafiky.

Z obsahu mne zaujal především článek Horsta Gebauera: Hugo Steiner-Prag a jeho exlibris - ne proto, že by přinášel nové informace o tomto významném česko-německému umělci, ale proto, že vedle 24 reprodukcí je snad vůbec poprvé publikován seznam údajně všech exlibris, která Steiner vytvořil. Z let 1898 – 1941 se jich uvádí celkem 69. Vždy s datací vzniku, stručným popisem, avšak (jak je v Německu zvykem) bez rozměrů.

Horst Sparke je autorem obsáhlého monografického článku Pocta Fritzovi Bötelovi (1896-1984). Další tři články jsou věnovány tematickému sbírání: H. J. Genke: Mučedník sv. Sebastián – poznámky k motivu na exlibris, E.-M. Pfeiffer: Přeji si mít svého anděla a H.-J. Krause: Norimberský trychtýř – vzácný motiv na exlibris. U všech jsou k ilustraci použity také příklady z tvorby českých umělců. Dva články se dotýkají humoru na exlibris: K. Thoms: Komické obrázky - úvaha o karikatuře na knižních značkách a článek H. Deckera: Humorná exlibris Manfreda Bofingera. Ještě dva články zasluhují pozornosti – M. Neureiter píše o exlibris vytvořených formou koláže (náklad exlibris je z koláží pořízen rozmnožením za použití elektronického tisku, příklad je přílohou).

Posledním článkem je úvaha známého a velmi respektovaného německého rytce J. Czasky s dlouhým názvem: Kde zůstal krásný mědiryt? Názor kohosi, kdo sedí v lese a pracuje na počítači. Jürgen Czaska je za poslední dlouhou dobu jeden z mála německých umělců, který se knižní značkou zabývá opravdu vážně a technikou klasického mědirytu donedávna vytvářel rozměrné listy se závažnými náměty. Získat jeho práce od německých sběratelů bylo vždy obtížné. A tento vyhledávaný autor se náhle rozhodl odložit svá rydla a měděné desky a začal pracovat na počítači. Podobný krok udělali v poslední době i další umělci - Holanďan Wim Zwiars nebo Estonec Lembit Löhmus. Článek rozhodně stojí za přečtení a je zajímavým příspěvkem k rozbíhající se diskusi o užití počítačové grafiky jako techniky tvorby exlibris.

Milan Humplík

PŘEHLÍDKY EXLIBRIS ULOŽENÉ V ARCHIVU SSPE

Výbor spolku sděluje, že do archivu SSPE byly uloženy elektronické záznamy obrazového doprovodu k přednáškám, přehlídkám a výstavám uskutečněným v posledních letech v Praze a v Plzni. Na třech CD discích jsou uloženy Přehledky exlibris 2002 a 2005, tematické přehledky s názvy: Lodě – loďky – lodičky (2002),

Sv. Jan Nepomucký (2002), Šermířská exlibris (2005) a Exlibris s námětem Dona Quijota (2005) a dále soubory vystavené ve Studijní a vědecké knihovně Plzeňského kraje: Exlibris ve východní Evropě (2004) a Nizozemská exlibris (2005).

Jednotlivé obrázky jsou soubory jpg nebo bmp a přehlídky jsou vytvořeny v programu Microsoft Power Point, který je běžnou součástí programového vybavení novějších počítačů. Kopie CD disků jsou k dispozici všem členům SSPE za režijní poplatek 50 Kč a poštovné. Kvalita prezentací obzvláště vynikne při promítání na dataprojektoru. Přednášku nebo slovní doprovod je možno improvizovat nebo dohodnout s autorem souboru.

MH

UŽ PO JEDENÁCTÉ V CHRUDIMI

Třiatřicet let je už slušná část života. A právě tolik let oslaví letos XI. Trienále českého exlibris v Chrudimi. I když není jubilejní, je rekordní co do účasti – obeslalo ho 340 českých autorů celkem 1 385 pracemi, z nichž porota vybrala k vystavení 773 exlibris v nejrůznějších technikách. Dnes už známe i jeho laureáty. Grand Prix získal akademický malíř Jiří Brázda, jehož kolekce splňuje ty nejvyšší nároky, které může sběratel jen vyslovit. O ceny za celoživotní dílo se podělili naši dva dobří známí a členové SSPE, letošní jubilatka akademická malířka Alena Antonová a loňský jubilat akademický malíř Jiří Bouda. Čestná uznání z XI.Trienále si pak odnesou výtvarníci Dobroslava Broďáková-Urbanová, Martin Manojlín, Chrudoš Valoušek, Lenka Vilhelmová a Eva Vlasáková. Cena ve studentské kategorii připadla panu Karlu Musilovi z Pedagogické fakulty Jihočeské University.

Sjezd členů, přátel a příznivců Spolku sběratelů a přátel exlibris se schází již pravidelně každé tři roky v Chrudimi při zahájení této významné přehlídky české exlibrisové tvorby. Letos se však koná také v roce, v němž královské město Chrudim oslavuje 950 let od první písemné zmínky o sobě a je součástí těchto oslav. Město Chrudim je letos také i spolupředatelem našeho sjezdu, což však již víte z pozvánky, která byla přílohou Knižní značky 1/2005.

Spolu s dalšími návštěvníky se zúčastníme 15.října 2005 ve 14 hodin vernisáže XI.Trienále, jehož kolekce je umístěna jako obvykle ve výstavní síni Divadla Karla Pippicha a při níž bude také oficiálně zahájen náš letošní sjezd.

Všichni, kteří se již přihlásili – a je jich více než stopadesát z České republiky i ze zahraničí, hosty a doprovody v to nepočítaje - obdrží přesný program sjezdu spolu s oznámením o ubytování od Chrudimské besedy, která z pověření města Chrudimě sjezd technicky zabezpečuje, kolem poloviny měsíce září. Již už dnes však mohu prozradit, že se našeho sjezdu zúčastní předseda FISAE pan Josef Burch ze Švýcarska spolu s naším starým přítelem a členem, 1. místopředsedou FISAE, MVDr. Ottmarem Premstallerem z Rakouska.

Program je rovněž rozšířen i o účast akademického malíře Vladimíra Suchánka, předsedy SČUG Hollar, který přijede 15.října 2005 do Chrudimi, aby na

své výstavě Ohlédnutí v Nové výstavní síni pobesedoval s účastníky našeho sjezdu a případně se podepsal zájemcům.

Těším se, že se již brzo opět setkáme v Chrudimi a prožijeme společně hezké dva dny, plné výměn, společenských setkání a přátelství.

Váš Dr. Vratislav Janda

PŘEDBĚŽNÉ POZVÁNÍ NA SJEZD SSPE DO UHERSKÉHO HRADIŠTĚ

Vážený přítelé, sběratelé exlibris, i když se píše teprve rok 2005, dovoluji, abych Vás jménem organizačního výboru a Spolku sběratelů a přátel exlibris pozval již nyní na sjezd SSPE, který se bude konat od 22. do 24. září 2006 v Uherském Hradišti. Přípravy a organizace sjezdu se ujal Spolek přátel literatury a Knihovny Bedřicha Beneše Buchlovana, kde jsou většinou členy i členové SSPE z Uherského Hradiště a okolí. Uskutečněním sjezdu v Uherském Hradišti chceme připomenout bohatou historii sběratelství exlibris a bibliofilů v Uherském Hradišti, kterou vytvářeli takové osobnosti jako B. Beneš Buchlovan, K. J. Obrátil, J. H. Štěrba, R. Kubíček a řada dalších. Naposledy byl sjezd SSPE v Uherském Hradišti uspořádán v roce 1975. Spolupráci při organizaci sjezdu již přislíbilo město Uherské Hradiště a jeho starosta, který převezme nad sjezdem záštitu, dále Knihovna Bedřicha Beneše Buchlovana, Slováké muzeum v Uherském Hradišti, Klub kultury v Uherském Hradišti a Uměleckoprůmyslová škola v Uherském Hradišti. V jednání je podpora či záštita Zlínského kraje a jeho hejtmana.

Co Vám chceme nabídnout:

- příjemné prostředí města Uherské Hradiště a Moravského Slovácka
- krásné interiéry nově restaurovaného objektu Reduty pro vaši výměnu, setkání a doprovodné programy
- příjemný společenský večer při cimbálové muzice a moravském vínečku
- pro zájemce exkurzi po místních pamětihodnostech s odborným výkladem
- zájezd na významná místa v okolí – Národní kulturní památku Staré Město (Velká Morava), Velehrad (bazilika a poutní místo), Archeologický skanzen Modrá (rekonstrukce velkomoravského osídlení středního Pomoraví).

Poznamenejte si a rezervujte termín 22. až 24. září 2006. Rádi Vás u nás na Slovácku uvítáme.

Za organizační výbor sjezdu SSPE v roce 2006:

Ing. Jaroslav Hrabec, předseda Spolku přátel literatury a Knihovny Bedřicha Beneše Buchlovana v Uherském Hradišti.

KATALOG KNIHOVNY NÁRODNÍHO MUZEA V PRAZE NA INTERNETOVÝCH STRÁNKÁCH www.nm.cz

Po čtyřech letech práce vám můžeme představit výsledek projektů realizovaných v rámci programů Ministerstva kultury ČR „Veřejné informační služby knihoven“ a „234 118 Obnova majetku státních kulturních zařízení poškozeného

povodní 2002, oblast retrospektivní konverze katalogů v rámci prevence“. Knihovna Národního muzea tak byla zařazena do Národního informačního systému pro retrokonverzi (<http://nris.nkp.cz>), kde jsou vystaveny katalogy významných českých knihoven v naskenované podobě.

Byl digitalizován generální jmenný katalog KNM. Po naskenování všech jeho částí je katalog vystaven na stránkách Národního muzea : odkaz *Katalogy a databáze -Lístkový katalog KNM*. Bohužel z naskenovaných katalogů nelze vyhledávat jinak než listováním, tj. musíte znát autora, popř. první slovo z názvu požadované knihy a hledat lze pouze „listováním“ jako v zásuvce skutečného lístkového katalogu. Připravili jsme alespoň malou nápovědu v odkazech „*Popis speciálního řazení katalogu*“ u české a cizojazyčné části katalogu do r. 1981. Největším cílem knihovny v nejbližší budoucnosti je ale postupná retrokonverze katalogů, tj. převod naskenovaných katalogizačních lístků do on-line katalogu s možností vyhledávání podle různých hledisek, nejen podle autora či prvního slova názvu.

Vystavený katalog zahrnuje všechny lístkové katalogy, které jsou umístěny ve výpůjčním protokolu a obsahují záznamy o literatuře získané do základní knihovny KNM od dob nejstarších do roku 2001. Knihy a časopisy získané do knihovny od roku 2002 hledejte prosím pod odkazem *Katalogy a databáze - On-line katalog Knihovny NM*.

Na závěr si dovoluujeme připomenout, že máte možnost využívat některé databáze přístupné ve studovně KNM: EBSCO (plné texty článků ze zahraničních časopisů), MANUSCRIPTORIUM (digitalizovaná podoba rukopisů, starých tisků a map mnoha knihoven) a databázi článků z časopisu VESMÍR (i s retrospektivou).

Martina Kvapilová, Knihovna Národního muzea v Praze

O JANU KONŮPKOVI V ITÁLII

Založili jsme kdysi rubriku “O našich umělcích jinde” (např. KZ 03/03, s. 74), ve které stručně upozorňujeme na články, které vyšly o našich výtvarnících v zahraničí. Občas se však objeví rozsáhlejší texty vyjadřující nejen hlubší citový vztah autora k výtvarníkovi, ale k naší zemi vůbec, a také články zcela zásadní. Nestačí je připomenout jen v několika řádcích (proto např. KZ 01/03, s. 15 či KZ 01/04, s. 19). To je i případ obsáhlé a zevrubné studie Emanuela Bardazziho “Poutníci k absolutnu” věnované Janu Konůpkovi (italský časopis “EX LIBRIS”, Rivista internazionale di xilografia, ex libris e grafica originale, 28/04, s. 4-15).

Podrobně probíraný umělecký vývoj Konůpkův je s dokonalou znalostí situace zasazen do obklopujících jej okolností se všemi zjevnými i tušenými souvislostmi a vlivy. Je to i “magická” Praha, kterou si autor dokáže jasně představit a popsat. Od článku Rainera Marii Rilkeho o Emiliu Orlikovi z r. 1910 pokračuje Juliem Zeyerem, samozřejmě zmiňuje Franze Kafku, dále pak *Moderní revue* i *Katolickou modernu*, z roku 1910 *Artěl* a *Sursum*, pozdější *Osmu a Tvrdošijné*, jmenuje řadu umělců, jako je např. v duchovní oblasti zvláště významného Otokara Březinu, ale i formální příklad Maxe Klingera. Jsou tam uvedeni snad všichni, kteří mohli v Konůpkově vývoji hrát

roli. Není to jako dnes tak častý “kunsthistorický” text, psaný s potřebou se předvést a usilující o jakási nová pojetí či vymyšlení si rádoby objevných momentů. Vše se zde zdá sedět a být přesvědčivé. Dokonale je pochopeno Konůpkovo založení. Nelze tu více probírat obsah těch dvanácti stránek. Upozorníme proto ještě jen na jeden moment.

Velkou pozornost věnuje Bardazzi kapitole *Hodina Hermova* v Konůpkově knize *Život v umění* (Jan Pohořelý, Praha 1947). Využijme toho a připomeňme si, co v ní Konůpek o sobě napsal. V dnešní době, kdy je “umělcem” snadno a rychle každý, koho takto označí jeho novinářští a “znalečtí” kamarádíčkové, je to třeba. Až se duše zachvěje. To není povrchní pýcha některých současných “umělců”.

“Jsem deterministou, nejen věřím, jsem přesvědčen, že mne vede čísi ruka a tlačí kupředu. Nevzpírám se. Bylo by zbytečné odporovat. Dosud jsem měl pod tímto vedením několikrát vzácnou příležitost nahlédnout skulinami vysokých ohrad našeho ilusivního života do kouzelné zahrady, která je na druhé straně tohoto světa. Radost z těchto pohledů přinutila mne, abych zaznamenával pro paměť budoucí, co jsem letmo zahlédl. - Není to tvoření umělecké, co dělám. Jaká to zpupná myšlenka o tvoření uměleckém! Jsme kusem přírody, která námi myslí a tvoří. Co sami vytváříme je zase jen částí přírody”

Josef Chalupský

PŘEHLED MEZINÁRODNÍCH EXLIBRISTICKÝCH SOUTĚŽÍ Z LET 2003 a 2004

Při srovnání se vzdálenějšími léty minulými se zdálo, že chuť pořadatelů vypisovat soutěže v tvorbě exlibris poněkud slábne. Nicméně jejich počet zůstává nyní na ustálené slušné úrovni. A nechybí zajímavé nápady při nabízení námětů. Přehled je srovnaný časově podle uzávěrek soutěží. Protože soutěže někdy přesahují do dalších let, jsou tu uvedeny jak podle dat názvů, tak podle dat uzávěrek, i když může dojít k jejich případnému zdvojenému zařazení při srovnání s přehledy minulými.

2003

- belgická mezinárodní soutěž Sint-Niklaas 2003 (s uzávěrkou již v r.2002); námětem byla “Mytologie”
- 1. bulharské mezinárodní bienále exlibris Sofia 2003 s námětem “Svoboda” (s uzávěrkou v roce 2002)
- rumunské mezinárodní bienále drobné grafiky “Kluž 2003”
- ruská mezinárodní soutěž k výročí 300 let od založení Petrohradu
- první mezinárodní exlibristická soutěž “Ankara 2003”
- slovenská soutěž pro děti a mládež “Exlibris Hlohovec 2003” na námět “Rodinné exlibris”
- chorvatská 4. mezinárodní exlibristická výstava “Člověk a ryba”, Rijeka
- italská 1. mezinárodní exlibristická soutěž z města Bodio Lomnago, na námět “Vody, zpět k pramenům života”

- česká soutěž pro děti, mládež a dospělé “Exlibris aneb Z knih do knih”, Moravské Prusy
- srbská mezinárodní soutěž s námětem “Sporty”, zvláště “Cyklistika”, Novi Beograd
- mexická soutěž “Pocta motýlům”, Guadalupe, Zacatecas

2004

- rumunské III. mezinárodní trienále exlibris „Ioan Slavici“, Arad 2004
- slovinská 6. mezinárodní výstava dětských exlibris, Ljubljana a Komenda
- slovenská soutěž pro děti a mládež “Hlohovec 2004” s námětem “Cirkus a divadlo”
- italská 2. mezinárodní exlibristická soutěž z města Bodio Lomnago s námětem “Pohádky a pověsti”
- polské 10. bienále exlibris dětí a mládeže, Żary
- italská soutěž “Papež Julius II., mecenáš a ochránce umění”, Albissola Marina
- argentinská mezinárodní exlibristická soutěž s námětem “Slunce a měsíc”, Buenos Aires
- italská 3. soutěž a výstava exlibris “Století mezinárodního společenství známého jako Rotary Club”
- polské XX. mezinárodní bienále exlibris Malbork 2005 (s uzávěrkou v roce 2004)
- belgická mezinárodní soutěž Sint-Niklaas 2005 (s uzávěrkou v roce 2004), námět nestanoven

Josef Chalupský

DIGITALIZACE SOUPISŮ

Vážení kolegové, sběratelé, byl jsem vyzván, abych vás informoval o nabídce soupisů exlibris od dřívějších, ale i současných autorů převedených do novější elektronické podoby.

K digitalizaci soupisů mě přivedla ta skutečnost, že jsem, asi na rozdíl od většiny sběratelů, začal sbírat exlibris starších autorů a jejich určování, zařazování, vytváření chyběnek apod. se mně zdálo na počítači výhodné.

Další problém, se kterým jsem se jako začínající sběratel setkal, byl, na koho se mám vlastně obrátit? Pokud bydlíte ve větším městě, je vyhráno. Většinou objevíte někoho, kdo vám je schopen pomoci. Pokud však nemáte to štěstí, pak vám nezbyvá nic jiného než čekat na nějaké setkání sběratelů, kde na přítomných loudíte seznamy, s mnohdy nevalným výsledkem. Komu se v dnešní době vlastně chce hledat ve svých archívech nějaký soupis, pak okopírovat, posílat poštu, anebo půjčovat seznamy nějakému člověku, o němž vlastně nic neví. K čemu to? Snadnější je říci: nemám. Takže vlastně čekáte a čas utíká.

To byly hlavní důvody, proč jsem po poradě ze staršími a zkušenějšími kolegy soupisy začal přepisovat. Práce strašná, ale pomalu nese své ovoce. Do současné doby vlastním seznamy více než 200 autorů exlibris a jejich počet se neustále zvyšuje. Pro vás pak není nic snadnějšího než si o ně na mou emailovou adresu

napsat a do 24 hodin požadovaný seznam, pokud existuje v elektronické formě, máte. Většinou však odpovídám obratem. Určitě ve svém blízkém okolí najdete někoho, kdo vlastní internet či emailovou adresu, na kterou je možno vyžádaný seznam zaslat. Ten přijde sepsán v programu Word a pro vás není nic snadnějšího než jej stáhnout na nějaké médium či přímo vytisknout. Více se dozvíte na mých stránkách www.exlibris.applet.cz, kde také v současné době probíhá velice zajímavý projekt dohledávání a kompletace seznamu, do kterého se můžete zapojit i vy. Spočívá v tom, že se kolektivně snažíme upřesnit a doplnit neúplný soupis exlibris mého rodáka Ferdiše Duši. Stávající seznam se dá takovýmto způsobem lehce rozšiřovat, upřesňovat, vést o něm diskusi, ale co je hlavní, je zde zobrazena téměř kompletní autorova tvorba exlibris, kterou jsme si my, sběratelé, společně sestavili.

Stanislav Šereda

O ČINNOSTI FISAE (Fédération Internationale des Sociétés d' Amateurs d' Ex-libris)

Část diskuse, která zazněla na valné hromadě SSPE v březnu t. r., ukázala zájem našich členů o dění v organizaci, která zastřešuje jednotlivé národní sběratelské společnosti. Jako úvodní článek proto zařazujeme přehled čestných uznání, která FISAE uděluje zasloužilým členům podle druhu jejich působení a také i vzhledem k tomu, že mezi prvními vyznamenanými jsou náš zemřelý čestný předseda SSPE dr. Ivo Prokop a náš čestný člen, akademický malíř, prof. Josef Liesler.

Předpokládáme, že článek přispěje k informovanosti členů, neboť z dotazů řady přítomných víme, že jim nebylo zcela jasné, o jaká vyznamenání jde.

Dále uvedené informace jsou rovněž k dispozici, společně s informacemi o příštím sjezdu FISAE ve švýcarském Nyonu, na webových stránkách www.fisae.org.

ČESTNÁ UZNÁNÍ FISAE

Na XXIX. kongresu FISAE ve Frederikshavenu v roce 2002 navrhl dr. Ivan Panenka zřízení mezinárodního ocenění pro zasloužilé činitele v oblasti exlibris. Po dosti kontroverzní diskusii – aniž by plénum došlo k nějakému jednoznačnému závěru – se objevil v závěrečném protokolu o zasedání návrh na zřízení řady cen.

Na banketu, konaném při zakončení jubilejního XXX. kongresu ve Welsu, oznámil odstupující předseda FISAE dr. O. Premstaller spolu s generálním sekretářem prof. W. E. Butlerem, jehož mandát na dalších šest let již předtím kongres potvrdil, rozhodnutí předsednictva FISAE o udělení čestných uznání jednotlivcům a kolektivům, nominovaným v průběhu let 2003 až 2004.

O těchto čestných uznáních rozhoduje předsednictvo federace a uděluje je jménem této mezinárodní organizace, aniž by přitom předjímalo nebo zohledňovalo návrhy na jakákoli ocenění, jimiž disponují jednotlivé národní společnosti sběratelů exlibris.

Čestných uznání je celkem pět druhů a byly jimi vyznamenány významné osobnosti ze světa knižní značky, které dále uvádím.

Čestné uznání UDA IVASKY za zásluhy v oblasti teoretické publikační činnosti o exlibris jako jedné ze součástí pomocných věd historických, tj. za závažná díla, jak referenční povahy, tak zpracovávající soustředěně a uceleně velké základny dat o exlibris, obdrželi:

AUDREY ARELLANES, USA, za definitivní bibliografii americké periodické literatury o knižních značkách (uděleno 2003);

SERGEJ BOGOMOLOV, Rusko, za jeho katalog ruských knižních značek do roku 1917 s více než 30 000 záznamy (2005);

EVARISTO BRAGAGLIA, Itálie, za monumentální katalog italského exlibris (2003);

WILLIAM E. BUTLER, Velká Británie, za základní dílo o amerických knižních značkách a za další monografie (2003);

VENJAMIN V. CHUDOLEJ, Rusko, za vyčerpávající katalog ruských carských značek (2004);

BRIAN NORTH LEE, Velká Británie, za standardní dílo o britském exlibris a za další monografie (2003);

GERMAINE MEYER-NOIREL, Francie, za katalog francouzských knižních značek (2003);

ILSE O'DELL, Německo, za vyčerpávající soupis německých a rakouských knižních značek XVI. století v Britském muzeu (2004);

REMO PALMIRANI, Itálie, za jeho četné a vynikající publikace o knižních značkách jako prezident Accademia del Ex-libris (2005);

DON ROBERTS, USA, za monografii o exlibris Rockwella Kenta (2004);

KARL F. STOCK, Rakousko, za retrospektivní bibliografii rakouské exlibristické literatury (2004);

NIGEL TATTERSFIELD, Velká Británie, za katalog knižních značek Thomase Bewicka a za bibliografii Johna Bewicka (2004).

Čestné uznání GIANNIHO MANTERY za vynikající zásluhy v propagaci exlibris a při informování široké veřejnosti o knižních značkách, při přípravě a uskutečňování velkých výstav a publikační činnost popularizující exlibris v širokých vrstvách, přičemž klíčovou roli hraje činnost ve FISAE:

Vedle bývalých předsedů FISAE, GERNOTA BLUMA z Německa, VENJAMINA V. CHUDOLEJE z Ruska, JAMESE KEENANA z USA, E. LANGEHO z Německa, GIUSEPPA MIRABELLY z Itálie, ANTHONYHO K. PINCOTTA z Velké Británie, OTTMARA PREMSTALLERA z Rakouska, IVA PROKOPA z České republiky a CLAUSE RÖDLA z Dánska, kterým byla čestná uznání udělena v roce 2003, získali toto ocenění také WILLIAM BUTLER z Velké Británie za činnost výkonného tajemníka FISAE a BENOIT JUNOD ze Švýcarska za mimořádnou činnost při organizování mezinárodních výstav (oba 2004).

Čestné uznání ALBÍNA BRUNOVSKÉHO se uděluje mimořádným autorským osobnostem, které se zapsaly do vývoje knižní značky jako celku. Rozhodujícím kritériem je nejen kvalita tvorby, ale i počet vytvořených exlibris, jichž nesmí být méně než sedmdesát.

Toto ocenění získali tito významní tvůrci exlibris: LESLIE BENENSON z Velké Británie (2004), SIMON BRETT z Velké Británie (2003), WOJCIECH JAKUBOWSKI z Polska (2003), ANATOLIJ I. KALAŠNIKOV z Ruska (2003), JOSEF LIESLER z České republiky (2003), JURIJ LUKŠIN z Ruska (2003), GENNADIJ PUGAČEVSKIJ z Ukrajiny (2003) a FRANK-IVO VAN DAMME z Belgie (2003).

Čestné uznání sira AUGUSTUSE WOLLASTONA FRANKSE za vytvoření mimořádné sbírky exlibris a jejího širšího obecného využívání a za přínos k rozvoji knižních značek jejich zaznamenáváním, katalogizací a dalším významným zpracováním.

Tímto čestným uznáním byli vyznamenáni:

JURIJ S. BORODAJEV z Ruska (2003), ICHIGORO UCHIDA z Japonska (2003) a NORTH BRIAN LEE z Velké Británie (2004).

Čestné uznání HELMERA FOGEDGAARDA se uděluje specialistům – nakladatelům publikací o knižních značkách, významným obchodníkům, muzeím a pracovníkům v exlibristických muzeích nebo specializovaných sbírkách.

Toto ocenění získali:

THOMAS BOSS, USA, obchodník knižními značkami (2003);

BENOIT JUNOD, Švýcarsko, který se staral o založení exlibristických národních společností na Balkáně v Jižní Americe a v Turecku a pečoval o vydání mnoha významných výstavních katalogů (2004);

VLADIMIR V. LOBUREV, Rusko, zakladatel a kurátor Muzea knižní značky v Moskvě (2003);

A. M. da MOTA MIRANDA, Portugalsko, vydavatel tří encyklopedických edicí o moderních tvůrcích exlibris (2003);

V. D. PERKIN, Rusko, vydavatel více než šedesáti konečných soupisů knižních značek ruských umělců a zakladatel samizdatové tradice v ruském exlibristickém hnutí;

INTERNATIONAAL EXLIBRISCENTRUM SINT NIKLAAS, Belgie, za přínos k mezinárodnímu hnutí sběratelství exlibris, zejména za soutěže autorů a udržování vysoké úrovně sbírky (2004);

JOHAN SOUVEREIN, Nizozemí, obchodník knižními značkami (2003);

LEY JAMES WILSON, Velká Británie, obchodník knižními značkami a vydavatel (2003);

KLAUS WITTAL, Německo, obchodník knižními značkami a vydavatel (2004).

Dr.Vratislav Janda

SBÍRKA EXLIBRIS V GERMÁNSKÉM NÁRODNÍM MUZEU V NORIMBERKU

Při příležitosti sjezdu DEG v Norimberku a bohužel jen letmé návštěvě tohoto slavného ústavu jsme se s ing. Humplíkem také zajímali o to, zda zde také existuje sbírka exlibris, neboť Germánské národní muzeum nepatří mezi přední veřejné sbírky tohoto oboru v Německu, jako např. jsou Gutenbergovo muzeum v Mohuči, Knihovna vévody Augusta ve Wolfenbüttelu nebo Muzeum zámku Burgk v Burgku an der Saale.

K našemu milému překvapení nás po ohlášení - již po úředních hodinách - ihned přijal PhDr. Rainer Schoch, vedoucí sbírky grafiky knihovny Germánského národního muzea, kam také patří i sbírka knižních značek.

Řekl nám, že v muzejní knihovně jako relativně samostatný celek takový soubor uchovávají a že má asi dvacet tisíc listů. Sbíрка se skládá ze dvou základních oddělených fondů: z původní sbírky Warneckeovy, která se dostala do muzea odkazem majitele, čítá zhruba deset tisíc knižních značek včetně duplikátů, a další asi desetitisícové sbírky, která vznikla vlastní sběrnou činností ústavu.

Friedrich Warnecke byl na přelomu 19. a 20. století jedním ze sběratelů a teoretiků exlibris v Německu. Věnoval se především nejstaršímu období německé knižní značky, což jej také přivedlo k heraldice. Výsledky svých studií publikoval jak časopisecky, tak především ve svých třech základních pracích *Buchzeichen des XV. und XVI. Jahrhunderts*, Berlin 1894; *Heraldische Kunstblätter*, Görlitz 1876 a *Die deutschen Bücherzeichen (exlibris) von ihrem Ursprunge bis zur Gegenwart*, Berlin 1890. Originály těchto publikací patří k nejvzácnějším pokladům každého sběratele.

Problém používání obou částí spočívá v systému třídění, protože Warneckeova sbírka je organizována podle jmen vlastníků, zatímco druhá část podle autorů. Proto je potřeba pracovat vždy s oběma sbírkami současně.

Po tomto výkladu nás pak dr. Schoch pozval k prohlídce depozitáře, kde jsou listy uloženy v důkladných, objemných krabicích z přelomu 19. a 20. století; sbírka Warneckeova abecedně podle jmen vlastníků a sbírka Germánského muzea podle členění teritoriálního a autorského (např. Rakousko, Maďarsko, Francie apod.). V krabici „současní rakouští umělci“ jsme mezi jinými zahlédli i list Maxe Švabinského.

Bližšímu propojení obou částí, podobně jak se zdařilo K. Rödlovi spojit v krátké době základní sbírky ve Frederikshavnu, však podle dr. Schocha, který je jedinou kvalifikovanou odbornou silou pro celou rozsáhlou sbírku grafiky, brání prozatímní nedostatek pracovních sil.

Se sbírkou lze pracovat po předchozím ohlášení v pracovních hodinách knihovny Germánského národního muzea.

Dr. Vratislav Janda

XX. JUBILEJNÍ BIENÁLE SOUČASNÉHO EXLIBRIS V MALBORKU

Ve dnech 3.-5. června 2005 otevřelo veřejnosti své brány XX. Jubilejní bienále současného exlibris v Malborku, v překrásném prostředí středověkého hradu, zapsaného mezi významné kulturní památky v seznamu UNESCO. Mezinárodní odborná porota pod předsednictvím W. Jakubowského vybrala do hlavní výstavy práce 154 grafiků z Evropy, Asie a Ameriky.

Její skutečně slavnostní zahájení se konalo za účasti polských prominentů v sobotní podvečer, kdy jsme slyšeli projevy i koncerty, zúčastnili se malé recepce a prohlédli si všechny výstavy. Komu ani toto vše nestačilo, měl ještě k dispozici celou noc v podhradí, plnou ohně, hudby, jídla a pití.

Porota udělila jedenáct čestných medailí bienále: z České republiky našemu členovi akademickému malíři Jiřímu Brázdovi (toutéž medailí byl již vyznamenán na předchozím bienále 2003), ze slovenských grafiků ji získal ak.mal.Vladimír Gažovič. Další medaile obdrželi H. Glowacka, W. Luczak, E. Radzikowska a E. Get Stankiewicz z Polska; Ukrajinec K. Kalinovič, Karl-Georg Hirsch z Německa, J. Jakovenko z Běloruska, Krikor Kassapian (Bulharsko) a Japonec Shigeki Tomura.

První cenu získal Konstantin Kalinovič za mimořádný soubor knižních značek, jejichž technická úroveň zdaleka přesahuje hranice pouhé virtuozity; cenu druhou Wojciech Luczak a třetí cenou odměnila porota Bělorusa Lva Alimova. Mimo tyto hlavní ceny bylo ještě uděleno i několik cen osobností a společností; případly vesměs hlavním oceněným.

Bienále dále doprovázejí dvě další výstavy – mědirytiny předního evropského rytce Wojciecha Jakubowského, který v Malborku obdržel k svému významnému jubileu cenu nejčestnější za své celoživotní umělecké dílo (článek o něm z pera prof. V. Křupky jsme publikovali v našem minulém Sborníku 2004). Část výstavy, k níž vyšel velmi reprezentativní katalog, jsme již mohli vidět na loňském kongresu FISAE ve Welsu. Druhou výstavou je pak „Sedm bran do Věčnosti“ J. Konstantinowski-Puntose.

Součástí zahajovacích dnů bienále bylo v pořadí již VIII. setkání sběratelů a výtvarníků exlibris, jemuž byla vyhrazena budova Karwanu, bývalé zbrojnice Řádu německých rytířů, která je současným domovem sbírky exlibris Zámeckého muzea. Účast sběratelů i výtvarníků na letošním setkání byla značná a reprezentativní, i když se někteří přihlášení významní funkcionáři FISAE a velcí sběratelé na poslední chvíli omluvili (Prof. W. Butler z Velké Británie, Ichigoro Uchida z Japonska, dr. Ottmar Premstaller z Rakouska a Klaus Rödel z Dánska, který předtím fungoval jako člen poroty). Potkávali jsme se s četnými renomovanými grafiky z Ruska, Ukrajiny, Bílé Rusi a z pobaltských republik; s houfem známých německých sběratelů mezi nimiž nechyběl ani dr.Kunze a manželé Hagedornovi; z USA přiletěli významní sběratelé Marwin Bolotzki a prof. Klein. Samozřejmě zde bylo přítomno mnoho polských sběratelů a výtvarníků. Mezi nimi nechyběl ani starý přítel českých exlibristů p. Mieszyslaw Bieleń z Varšavy, předseda Kola miłośników exlibris.- Vedle početné skupiny Slováků jsme se, my Češi, jako dvoučlenný tým zcela ztráceli

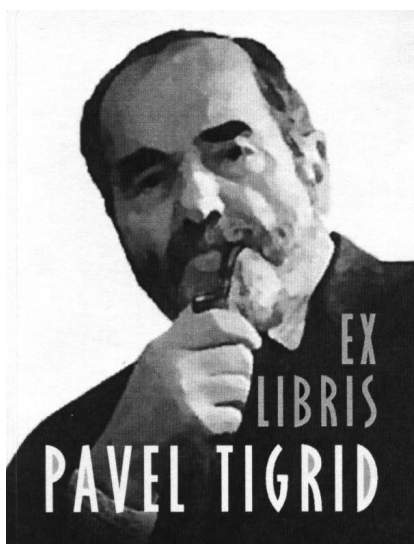
– mimo autora těchto řádků zde byl ještě náš člen pan Zbigniew Kubiczka z Orlové v dvojediné roli účastníka setkání a současně výtvarníka, vystavujícího své knižní značky v hlavní soutěži.

Setkání se po všechny tři dny konalo v prostorném, vzdušném a dobře osvětleném přednáškovém sále v přízemí budovy s dostatečným počtem míst u velkého, napříč celým prostorem probíhajícího stolu a u dalších menších stolů a stolků v postranních nikách, které umožňovaly nerušené výměny a rozhovory. Za tuto příjemnou a dělnou atmosféru je třeba poděkovat paní Bogumile Omieczynské, kustodce sbírky exlibris, na níž již pravidelně spočívá hlavní tíha organizátorské práce při každém bienále. Se svými spolupracovnicemi, pečujícími o naše blaho, stále vytvářela a nenápadně udržovala přátelské prostředí v prostoru setkávání i v sálech výstav.

K bližšímu hodnocení jubilejní výstavy se vrátíme v některém příštím čísle Knižní značky.

Dr.Vratislav Janda

EXLIBRIS PRO KNIHY Z POZŮSTALOSTI PAVLA TIGRIDA

Že se dnes již téměř zcela mívá exlibris se svým původním posláním nás sice může rmoutit, ale více s tím nenaděláme. Proto nás vždy potěší, když se někdo vrátí k chvályhodnému zvyku označování knih knižní značkou.

Paní Ivana Tigridová věnovala knihovně Univerzity Palackého 2200 knih, které zůstaly po úmrtí jejího manžela. Již byly ve dvou částech převezeny z Francie. Protože však prostorové možnosti knihovny nedovolují, aby byla knihovna držena pohromadě jako celek, budou knihy zařazeny mezi ostatní podle jednotlivých oborů, ale jméno jejich původního vlastníka nezmizí. Bude připomenuto exlibris, které bude do knih vlepeno. Vytvořila je počítačovou technikou Ivana Perůtková.

Jch

RUMUNSKÉ III.TRIENÁLE "IOAN SLAVICI" ARAD 2004

V současné době nám přišel katalog rumunské exlibristické soutěže, která nám zůstala utajena. Nemohli jsme proto na ni upozornit ani naše výtvarníky. Zřejmě se tak stalo i jiným. Nedožvěděli jsme se totiž o ní ani nepřímo ze zahraničních časopisů. Snad právě tato nedostatečná propagace způsobila, že se jí zúčastnilo jen 79 umělců, byť z 27 zemí. Důvodem může být i příliš úzké, méně lákavé téma. Od nás soutěž obeslal jen Dušan Urbaník z Opavy s exlibris pořízeným počítačovou technikou.

TAKAO SANNO - JAPONIA / JAPAN

Ioan Slavici (1848-1925) byl významný rumunský spisovatel, uváděný jako průkopník realizmu. Jeho nejslavnější román "Mara" byl přeložen do češtiny, (Odeon Praha 1973). Protože se narodil v Sirii u Aradu, stihl jej osud obyvatele tamějšího koutu habsburské monarchie. Jako dítě se musel učit maďarsky a německy a v Budapešti a ve Vídni pak také pobýval. Vrátil se potom do Bukurešti. Dvakrát byl doma souzen. Před první světovou válkou jako nacionalista, po válce opačně jako spolupracovník s Němci.

Z katalogu je zřejmý další průnik počítačové CGD (či dříve CAD) techniky do soutěží. Vítězné exlibris Japonce Takao Sano je sice vícebarevný dřevoryt, druhé ceny udělené ex-aequo Rumunům Alexandru Radulescuovi a Mihai Zgondoiovi jsou však knižní značky zhotovené pomocí počítače. Třetí cenu, opět ex-aequo, získali Rumun Ciprian Ciuclea za

dřevoryt a dosud nevídaně, Ind V. Hariraam za sítotisk. Vítězné exlibris představujeme.

Jch

NOVÉ ITALSKÉ EXLIBRISTICKÉ SOUTĚŽE

Italové vypsalí letos exlibristickou soutěž na téma "XI. Zimní paralympijské hry", které se budou konat v Turíně ve dnech 10. - 19. března 2006. Vzhledem k menšímu významu soutěže a dobré zkušenosti s řeckou soutěží Lefkas 2005 (KZ 1/05, 24) zkusme na ni upozornit naše výtvarníky opět jen touto cestou. Každý zájemce o podmínky necht' se laskavě obrátí na mne: **Josef Chalupský, Družstevní ohoz 52, 140 00 Praha 4, tel. 241 413 104, e-mail: chalupsk@natur.cuni.cz**. Do češtiny přeložená pravidla mu budou obratem zaslána. (Drobné opoždění může zavinit jen moje nepřítomnost v Praze.)

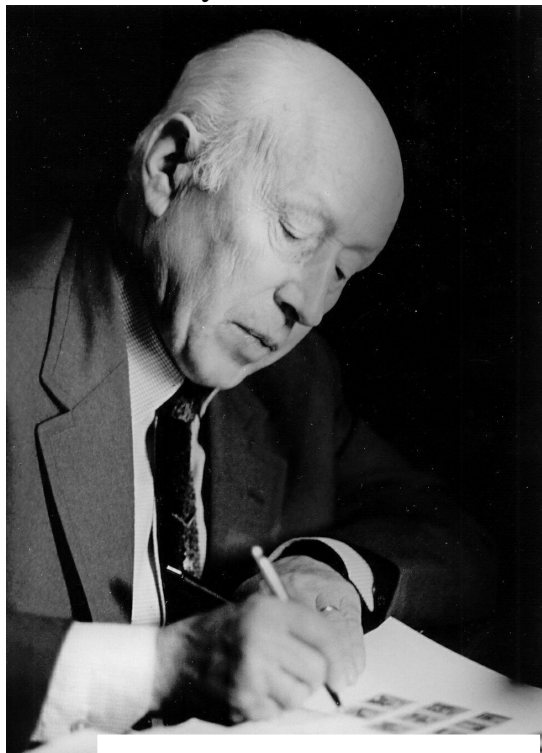
Uzávěrka soutěže je **15. prosince 2005** a zasílaná exlibris není třeba doprovázet zvláštní přihláškou. Ceny od 500 do 1000 euro. Podmínky v angličtině jsou i na našich mezinárodních stránkách s adresou - <http://www.natur.cuni.cz/el>. Spojení na hlavního pořadatele je: Nicola Carlone, Coordinator of International ex libris competition 2006, Via Miel 3, 10023 - Chieri (Torino), ITALIA . E-mail: nicola.carlone@unito.it.

Těsně před uzávěrkou tohoto čísla nám došly podmínky nové italské soutěže na tvorbu exlibris nazvané „**Typografická písma a typografie**“. Pořadatelé jsou Tif Tipoteca Italiana fondazione a Muzeum písma a typografie v Cornuda. Soutěž má uzávěrku 30. ledna 2006. Zájemci o přeložené soutěžní podmínky necht' se opět laskavě obrátí na moji výše uvedenou adresu.

Josef Chalupský

JOSEF LIESLER ZEMŘEL

Zastihla nás smutná zpráva - v požehnaném věku, tři týdny před svými třiadevadesátými narozeninami, které by oslavil 19. září 2005 - zemřel 23. srpna 2005 v kruhu své rodiny všestranný umělec, malíř, grafik a ilustrátor prof. Josef Liesler.

*Josef Liesler na snímku
Ctibora Morávka*

Výčet a hodnocení jeho aktivit za sedmdesát let tvůrčí činnosti přesahuje možnosti krátkého zamyšlení a je třeba je nechat povolanějším. Vzpomeňme jen na jeho silná malířská díla čtyřicátých let, jimiž důrazně vstoupil do českého výtvarného světa a nádhernou a rozsáhlou tvorbu grafickou, kde mísil a proplétal realitu se sny a lehkostí své mimořádné fantazie. Nelze rovněž opomenout jeho podíl na činnosti SČGU Hollar.

Svojí drobnou grafikou, novoročenkami a zejména exlibris se již v padesátých letech zařadil Josef Liesler mezi přední a respektované evropské tvůrce, kteří tento obor tvorby posunuli o další stupínek výše, a plným právem se stal čestným členem našeho spolku.

Milan Humplík

Dr. REMO PALMIRANI ZEMŘEL

Exlibristický svět opustila další významná osobnost. 20. července 2005 po dlouhé nemoci zemřel dr. Remo Palmirani, významný italský sběratel a publicista. Pocházel ze staré rodiny z italské Bologni, kde se 24. března 1943 narodil a kde třicet let působil jako lékař, internista a kardiolog, ve velké nemocnici. Byl zaníceným a poučeným sběratelem grafiky a bibliofilii. O knižní značky se začal zajímat v roce 1978 a věnoval se převážně exlibris italskému. Jeho sbírka třiceti tisíc listů je jednou z největších a nejkvalitnějších kolekcí italského exlibris vůbec. Uveřejnil na 250 odborných článků, je autorem asi 12 publikací a jeho kniha „Manuale dell'amatore di exlibris: Guida illustrata alla storia, alla cultura ed al collezionismo degli ex-libris dal XVI. secolo ai giorni nostri (Ravenna, 1999) (Příručka sběratele exlibris: Ilustrovaný průvodce historií, kulturou a sběratelstvím exlibris od 16. století po současnost) se stala základním dílem o italském exlibris. Byl autorem stovky výstav a měl významný podíl na organizaci mnoha dobře dotovaných exlibristických soutěží v Itálii v posledních letech. Rád vzpomínám na svá setkání s dr. Palmiranem na mnoha kongresech a sjezdech, na jeho noblesní vystupování, velkorysost a laskavost.

Milan Humplík

PUBLIKACE

Ľubomír Jankovič: Exlibris a supralibros na Slovensku v 16.-19. storočí.

Vydala Matica slovenská, Martin, 2004. 200 stran, ISBN 80-7090-739-8.

Publikace přináší první ucelený pohled na vývoj knižní značky na Slovensku v tomto období. Autor se na poměrně velké ploše zabývá vysvětlováním pojmů, typologií a tříděním. Ve vlastní popisné části vybírá jednotlivé značky podle jejich příslušnosti ke slovenskému prostředí a řadí je důsledně podle vlastníků. Věnuje zvýšenou pozornost jednotlivým osobnostem, historii jejich knihoven a knižních sbírek a, pokud jsou známi, také rytčům; většinou se nezabývá heraldickým ani umělecko-historickým rozbohem a srovnáním. Zaznamenává rovněž značky typografické a vlastnická razítka. V textu je 135 černobílých ilustrací, v příloze 25 barevných tabulí – prakticky všechny jsou reprodukcemi z archívu autora. Součástí jsou rejstříky, poznámkový aparát a bohatý seznam literatury. Kniha je přehledně upravena a pečlivě vytištěna. Nezbytnou daní výběru efektního papíru je poněkud snížená čitelnost detailů ilustrací v textu.

Autorem knihy je PhDr. Ľubomír Jankovič, PhD. (*1960), historik knižní kultury, archivář a heraldik působící ve Slovenské národní knihovně v Martině.

MH

Ladislav Holba – výběr z grafické tvorby

Publikace o 24 stranách a s barevnou obálkou obsahuje 87 reprodukcí grafických prací autora, provedených suchou jehlou. Jedná se o drobné listy s humornou a přírodní tematikou. Mezi nimi je rovněž několik exlibris. Barevná obálka připomíná rovněž malířskou a keramickou tvorbu L. Holby. V úvodu L. Holba vzpomíná na svůj život a uměleckou činnost, v závěru je zhodnocena jeho tvorba a uveden seznam jeho výstav. Publikaci vydal Milan Vrkoslav v roce 2005 v počtu 300 kusů. Tato publikace jistě potěší všechny příznivce grafické tvorby Ladislava Holby. Ladislav Holba je členem našeho spolku od roku 1996.

Lgh

ČASOPISY

Mitteilungen der Deutschen Exlibris-Gesellschaft č. 1/2005

mj. Dánský princ a lebka šprýmaře; Setkání s erfurtským umělcem Olafem Groppem; Korunovace krále (Eugen König); obsah Lexikonu umělců.

Poznámka: Lexikon umělců sestává z jednotlivých volných listů formátu A4, které jsou přílohou časopisu. Umělec je zde podrobně přestaven a je zde rovněž úplný soupis jím vytvořených exlibris. Od roku 2000 vyšly za pět let příspěvky o 48 umělcích (24 Němců, 7 Belgičanů, 7 Ukrajinců, 3 Italové, 2 Poláci a po jednom

umělci z Litvy, Ruska, Nizozemska, Francie a Švédska) celkem na 207 stranách. Není mezi nimi jediný Čech ani Slovák.

EX-LIBRIS Índexs generals 1989-2004, vydala jako samostatné číslo časopisu Ex-Libris Asociace katalánských exlibristů na konci roku 2004 v Barceloně. Jako první je zde uveden index autorů článků spolkového časopisu včetně názvů článků, ročníku časopisu a jeho stran. Nejaktivnějším autorem je prezident spolku prof. Francesco Orenes i Navarro, který je současně ředitelem časopisu. Od českých autorů zde nalezneme článek České a slovenské erotické exlibris od dr. Ivy Tauferové a článek Současné české exlibris od dr. Slavomila Vencla. Dále následuje věcný index a index ilustrací. Zde nalezneme několik jmen českých umělců: Karel Beneš, Jiří Brázda, Vojtěch Cinybulk, Josef Dudek, Michael Florian, Pavel Hlavatý, Josef Hodek, Miroslav Houra, Dana Jandová, Bohumil Krátký, Stanislav Kulhánek, Petr Melan, Alfons Mucha, Karel Němec, Láďa Novák, Vojtěch Preissig, Karel Šimůnek a Josef Váchal, většinou jako ilustrace k citovaným článkům.

Poznámka: Najde se autor článku o exlibris vytvořených českými umělci na téma Don Quijote nebo na téma studených zbraní pro uveřejnění v tomto časopisu?

L'EX-LIBRIS français, N° 235, 2005

Obsah celého čísla je věnován soupisu exlibris dřevorytce Pierra-René Baranda (1892 – 1976). Je zde reprodukováno v abecedním pořadí podle majitelů 229 exlibris, která umělec vytvořil v letech 1941 až 1973. U velkého množství exlibris nebylo možno stanovit rok vzniku.

Lgh

OBRÁTILI SE NA NÁS

Výtvarník z Norska, který tvoří erotická exlibris, by si rád vyměňoval podobná s našimi sběrateli. Má adresu: Leif-Johan Igeltrop, Midtkleiva 16, 5119 Ulset, Norway. E-mail: gandhara@broadpark.no.

Sběratelka grafiky Marie Fischerové-Kvěchové by ráda zakoupila její lístky. Má adresu: Alena Kolovratníková, Renoirova 644, 152 00 Praha 5. E-mail: akol@bon.cz.

Jch

VÝSTAVY

Nová síň Chrudim

7. 9. 2005 zahájení výstavy v 17 hodin – Vladimír Suchánek Ohlédnutí – grafika, kresby a koláže. Výstavu uvede dr. Slavomil Vencl. Výstava potrvá do 30. 10.2005.

OSVĚNY Z MINULOSTI SSPE

Knižní značka, č. 1, ročník VI, leden 1946.

4. výborová schůze konaná **6. 6. 1945.** ...do výboru spolku byl kooptován bývalý předseda spolku dr. Jaromír Malý po návratu z koncentračního tábora. Rozhodnuto požádat ministerstvo informací o povolení k vydávání Knižní značky.

5. výborová schůze konaná **11. 7. 1945.** ...Vl. Bujárek bude urgovat u Mistra Konůpka hlavičku pro Knižní značku, titulní list a válečné Zprávy.

6. výborová schůze konaná **29. 8. 1945.** ...Fr. Kozák navrhuje reprodukovat Preissigovo exlibris vytvořené v koncentračním táboře v Knižní značce.

V článku J. M. Pavlíčka, na str. 2 až 4 této Knižní značky si můžeme přečíst: Preissigova odbojná činnost tentokrát nebyla jen výtvarná, ale i ilegálně organizační. Výtvarně pracoval pro podzemní časopis V boj, v němž se uplatňoval podnětnými revolučními náměty, a organizačně se svou statečnou dcerou paní Irenou Bernáškovou, známou v ilegálním hnutí pod jménem „paní Inka“, tvořil mocné podzemní hnutí. Pevně věřil v obnovu Československa po porážce zběsilého nacistického Německa a této víře byl ochoten obětovat vše. Sebe i svou rodinu.

A tak také po zatčení paní Inky dne 21. září 1940 byl za několik hodin zatčen i Vojtěch Preissig. Vlečení z žalářů do žalářů trpěli nevyslovitelnými mukami trýzně a hlubokého ponížení. Dcera (paní Inka) byla 26. srpna 1942 popravena v Berlíně a za necelé dva roky, 11. června 1944, zemřel i její otec v koncentračním táboře v Dachau.

INHALT:

Artikel:

Dipl. Ing. Jan LANGHAMMER, CSc. : Exlibris von Dana Jandová

Akademische Malerin Dana Jandová bildet die farbigen Exlibris im Linolschnitt.

RNDr. Karel ŽIŽKOVSKÝ: Der Rückblick von Vladimír Suchánek

Die Ausstellung der früheren Arbeiten von V. Suchánek in der Stadt Náchod. Diese Ausstellung wird auch in der Stadt Chrudim im Termin 7. 9. bis 30. 10. 2005 stattfinden.

Jaroslav DAJČ: Im memoriam Maler Josef Jíra

Jaroslav Dajč erinnert sich an den ausgezeichneten Maler und Grafiker Josef Jíra.

Vladimír MIKULE: Lebenslauf und Exlibrisschöpfung von Josef Jíra.

Martina KVAPILOVÁ: Karel Jaroslav Obrátil

Eine Einladung auf die Aufstellung mit dem Titel "Er bedroht die moralische Ausbildung der Jugend".

Dipl. Ing. Jan LANGHAMMER, CSc. : Jaromír Obrátil

Eine Anmerkung auf den Buchliebhaber und Sammler Jaromír Obrátil.

JUDr. Mgr. Vratislav JANDA: Der Jubilant Miroslav Kudrna

Über das Buch Miroslav Kudrna: Die Arbeiten in den Jahren 1959 bis 2004 oder Sein Lebenslauf, die in Prag erschienen ist.

PhDr. Zdeněk Němec: Ausstellung aus der Sammlung von Dipl. Ing. Luděk Rubáš

Dipl. Ing. Ivan BOHÁČ: Karel Šafář im prestigien Raum

Das Jüdische Museum in Prag hat die Bilder und die Grafiken von Karel Šafář ausgestellt.

Dipl. Ing. Josef MARGECÍN: Jaroslav Šváb – Die alte Stadt von Tábor

Zum Jubiläum von Jaroslav Šváb wird ein Zyklus von 15 Ätzungen, die alte Architektur in der Stadt Tábor darstellen, ausgegeben.

PhDr. Miroslav KUDRNA: Der Maler und Grafiker Josef Saska

Josef DOLÍVKA: Neuer Exlibrischöpfer Peter Šobr

Der Lebenslauf und das Exlibrisverzeichnis von P. Šobr.

Dipl. Ing. Milan HUMPLÍK: Jahrbuch der Deutschen Exlibrisgesellschaft 2005

Dipl. Ing. Milan HUMPLÍK: Digitalisierte Exlibrischauen, die im Archiv von SSPE gelagert sind.

JUDr. Mgr. Vratislav JANDA: Schon zum elfmal in Chrudim

Die Einladung auf das SSPE Treffen in Chrudim.

Ing. Jaroslav HRABEC: Vorläufige Einladung auf das SSPE Treffen in Uherské Hradiště

In den Tagen 22. – 24. September 2006 wird in der südmährischen Stadt Uherské Hradiště das SSPE Treffen stattfinden.

Martina KVAPILOVÁ: Das Katalog der Bücherei von Nationalmuseum in Prag auf der Internetseite www.nm.cz.

Doc. RNDr. Josef CHALUPSKÝ: Über Jan Konůpek in Italien

Herr Emanuel Bardazzi schreibt in der italienischen Zeitschrift Ex libris 28/04 über dem tschechischen Künstler Jan Konůpek.

Doc. RNDr. Josef CHALUPSKÝ: Übersicht von den internationalen Exlibris-Wettbewerben aus den Jahren 2003 und 2004.

Stanislav ŠEREDA: Digitalisierung der Exlibris-Verzeichnisse

Unser Kollege Stanislav Šereda bietet uns die digitalisierten alten Exlibrisverzeichnisse von den tschechischen Künstlern zur Einsendung.

JUDr. Mgr. Vratislav JANDA: Die Ehrungen von FISAE

Im Artikel sind die bisherigen Träger der Ehrungen von FISAE aufgezählt.

JUDr. Mgr. Vratislav JANDA: Die Exlibrisammlung im Germanischen Nationalmuseum in Nürnberg

JUDr. Mgr. Vratislav JANDA: XX. Jubiläumsbienale gegenwärtigen Exlibris in Malbork

Doc. RNDr. Josef CHALUPSKÝ: Exlibris für die Bücher aus dem Nachlass von Pavel Tigrid

Doc. RNDr. Josef CHALUPSKÝ: Die rumänische III. Triennale „Ioan Slavici“ Arad 2004

Doc. RNDr. Josef CHALUPSKÝ: Der neue italienische Exlibriswettbewerb

Dipl. Ing. Milan HUMPLÍK: Prof. Josef Liesler ist gestorben

Dipl. Ing. Milan HUMPLÍK: Dr. Remo Palmirani ist gestorben

Publikationen:

Ľubomír Jankovič: Exlibris und Supralibros in der Slowakei in 16.- 19. Jahrhundert
Ladislav Holba – Auswahl aus der grafischen Schöpfung

Zeitschriften:

Mitteilungen der DEG 1/2005; Ex-libris Indexs generals 1989-2004; L'EX-LIBRIS français, N° 235, 2005.

Aus dem Leben der Gesellschaft:

Die Nachrichten aus dem SSPE Ausschuss.

Mitgliederbewegung.

Die Echos von der Vergangenheit: Vojtěch Preissig.

Seznam příloh:

Slovníkové listy: Ferdyš Duša, Vlastislav Hofman, František Kobliha a Otto Nalezinek.

Nabídkový seznam publikací SSPE se dvěma pozvánkami.

KNIŽNÍ ZNAČKA číslo 3/2005 · Redaktor: Ing. Jan Langhammer, CSc.,
Ke Kukačce 19, 312 00 Plzeň, langhammer.jan@quick.cz.

Redakční rada: Ing. Milan Humplík, Doc. RNDr. Josef Chalupský a Ing. Ivan Boháč.
Jazyková korektura: René Keller.

Výtvarný redaktor: Akademický malíř Miroslav Houra.

Administrátor: Karel Fojt, Zdiměřická 8, 149 00 Praha 4.

Vydává: Spolek sběratelů a přátel exlibris v Praze, P. O. BOX 645,
111 21 Praha 1, číslo účtu: 87951/0300.

ISSN 1211- 3840 · Číslo registrace MK ČR E 11475 ·

Počítačová sazba a zlom: Ing. Jiří Langhammer.

Tisk: Miroslav Kratochvíl, Radnice čp. 398. Náklad 600 výtisků.

Rozesílá Postservis Praha.

Toto číslo vyšlo 30. 9. 2005. Redakční uzávěrka příštího vydání: 31. 11. 2005.